

เรื่อง การประเมินโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน

ผู้วิจัย นางลัดดา สารองพันธ์

ปีที่ทำการวิจัย 2549

บทคัดย่อ

การประเมินในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความพร้อมทางด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน ได้แก่ บุคลากร แผนปฏิบัติงาน สื่อวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ 2) ประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การนิเทศติดตาม การแก้ไขปัญหาอุปสรรค การปรับปรุงการดำเนินงาน 3) ประเมินผลสำเร็จของโครงการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันในด้านผลสำเร็จของงานตามเป้าหมาย และผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประเมินได้สร้าง และพัฒนาเครื่องมือการประเมิน ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลกับครูและบุคลากรทางการศึกษา และแบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน ตรวจสอบคำถามแต่ละข้อที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินหรือไม่เพียงใด เพื่อให้แบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงาน ของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน พบว่า ปัจจัยดำเนินงานในภาพรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.67) และปัจจัยดำเนินงานรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.22, 2.94, 3.17, 3.22, 2.78, 2.78, 2.56$, S.D. = 0.81, 0.94, 0.79, 0.73, 0.88, 0.73, 0.86, 0.86) คือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ มีจำนวนเพียงพอเหมาะสม มีแผนปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีวัสดุ เพียงพอในการปฏิบัติงาน มีสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีงบประมาณเพียงพอ ส่วนการใช้จ่ายงบประมาณมีระบบการเบิกจ่ายที่รวดเร็วอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.86)

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงานของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน พบว่ากระบวนการดำเนินงานในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.54) และกระบวนการดำเนินงานรายชื่อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 8 รายการ ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 2.83, 2.83, 2.89, 2.61, 2.67, 2.67, 3.00, 2.78$, S.D. = 0.79, 0.79, 0.47, 0.61, 0.69, 0.69, 0.49, 1.00) คือ การสร้างความเข้าใจให้คณะกรรมการเข้าใจแผนการปฏิบัติงาน มีการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ คณะกรรมการเข้าใจการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติตามแผนการดำเนินการ มีการนิเทศติดตามและกำกับงานอย่างเป็นระบบและเหมาะสม มีการนิเทศติดตามงานตามแผนงาน ปฏิทิน มีการแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันท่วงที ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานได้ทันต่อเหตุการณ์

3. ผลการประเมินในด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผลการประเมินในด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวม พบว่า มีผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.83) และผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย รายชื่อ พบว่า ผลสำเร็จตามเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 7 ด้าน ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.39, 3.39, 3.33, 3.50, 3.39, 3.39, 3.33$, S.D. = 0.78, 0.85, 0.97, 0.62, 1.04, 1.04, 0.77) คือ สถานศึกษาได้รับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินจากภายนอก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาของชาติขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานศึกษาได้รับตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และเรียนอย่างมีความสุข

3.2 ผลการประเมินในด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันของนักเรียน ในภาพรวม พบว่ามีผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49)

และผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย รายชื่อ พบว่า ผลสำเร็จตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก มี 6 รายการ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.78, 3.69, 3.52, 3.74, 3.54, 3.73$, $SD = 0.93, 0.88, 0.94, 0.95, 0.96, 1.01, 1.02$) คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาของชาติขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานศึกษาได้รับตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และเรียนอย่างมีความสุข และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินจากภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 2.83$, $S.D. = 0.93$)

4. ผลการประเมินผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน สรุปผลได้ดังนี้

4.1 ผลการประเมินผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.35$, $S.D. = 0.51$) และผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงาน รายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 17 รายการ ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.28, 3.11, 3.22, 3.11, 3.22, 3.33, 3.28, 3.22, 3.33, 3.33, 2.94, 3.11, 3.11, 3.39, 3.44, 3.44, 3.50, 3.50$, $S.D. = 0.82, 0.83, 0.73, 0.83, 0.81, 0.69, 0.75, 0.73, 0.84, 0.69, 0.73, 0.68, 0.83, 0.69, 0.62, 0.71, 0.62, 0.62$) คือ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย สถานศึกษามีการร่วมมือระหว่างบ้านองค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชนอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 รายการ ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ และสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม ทำให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สนามกีฬา สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีงบประมาณในการดำเนินงานมีความเพียงพอและเหมาะสม มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมี

จิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ครุมีวุฒิและความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูเพียงพอ

4.2 ผลการประเมินผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตันของนักเรียน พบว่าผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.63) และผลสำเร็จด้านความพึงพอใจรายข้อ พบว่า ผลสำเร็จด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 13 รายการ ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.80, 3.85, 3.98, 3.72, 3.74, 3.79, 3.70, 3.62, 3.67, 3.62, 3.83, 3.96, 3.57$, S.D. = 1.00, 0.86, 0.93, 1.53, 0.97, 0.95, 1.07, 1.02, 1.01, 1.08, 0.93, 3.23, 0.98) คือ สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สนามกีฬา สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และอยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ครุมีวุฒิและความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูเพียงพอ ครุมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ด้านปัจจัยดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อให้การจัดการ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมาย และการเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า สถานที่ อาคารอเนกประสงค์ และสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ

ต่อการจัดการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือเรียนแต่ละสาระการเรียนรู้

5.2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาน้อย กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นระบบ และไม่ต่อเนื่อง ขาดการประสานงานในการดำเนินการระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5.3 ด้านผลสำเร็จ ผลสำเร็จยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

6. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านคูตัน สรุปผลได้ดังนี้

6.1 ด้านปัจจัยดำเนินงาน ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ โดยให้จัดงบประมาณอุดหนุนโรงเรียนมาโดยตรงจากส่วนกลาง และไม่ต้องจัดสรรจากงบประมาณของโรงเรียนที่มีอยู่จำนวนจำกัด ควรจัดอบรมบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณควรมีการเบิกจ่ายที่รวดเร็ว ทันต่อการดำเนินงาน

6.2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและทั่วถึง และควรจัดการประสานงานที่เป็นระบบระหว่างชุมชนและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

6.3 ด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานควรดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดผลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างจริงจัง